

Rikkärr

– en indikator för miljömålet
Ett rikt odlingslandskap

Miljöenheten
Skåne i utveckling 2003:21

Johan Bendtsen
Jonas Grahn
ISSN 1402-3393

Biologisk mångfald i Skåne

Rikkärr
– en indikator för miljömålet
Ett rikt odlingslandskap

Johan Bendtsen
Jonas Grahn
Miljöenheten
Länsstyrelsen i Skåne län

<i>Titel:</i>	Rikkärr – en indikator för miljömålet Ett rikt odlingslandskap Biologisk mångfald i Skåne
<i>Författare:</i>	Johan Bendtsen & Jonas Grahn Miljöenheten Länsstyrelsen i Skåne län
<i>Utgiven av:</i>	Länsstyrelsen i Skåne län
<i>Beställningsadress:</i>	Länsstyrelsen i Skåne län Miljöenheten 205 15 Malmö Tfn: 040-25 20 17
<i>Copyright:</i>	Innehållet i denna rapport får gärna citeras eller refereras med uppgivande av källa.
<i>ISSN:</i>	1402-3393
<i>Upplaga:</i>	225 ex.
<i>Tryckeri:</i>	Länsstyrelsen i Skåne län
<i>Omslagsbild:</i>	Majviva (<i>Primula farinosa</i>), en indikator på rikkärr och kalkfuktängar. Foto: Jörgen Grahn, maj 2002.

Förord

Länsstyrelsen arbetar på uppdrag av regeringen med att ta fram nya miljömål på regional nivå i projektet "Nya miljömål för Skåne". Arbetet bedrivs i bred samverkan med många aktörer, t.ex. kommuner, Region Skåne och näringsliv. I projektet har bl.a. fem arbetsgrupper arbetat med att anpassa de nationella miljömålen till skånska förhållanden och föreslå viktiga åtgärder som krävs för att nå miljömålen. Inom ramen för miljömålsarbetet har ett stort antal rapporter, av olika slag och med olika inriktning, tagits fram.

Den här rapporten handlar om rikkärr, som ingår bland de särskilt värdefulla naturtyper som måste skyddas och skötas för att vi ska kunna uppnå miljömålet Ett rikt odlingslandskap. Rapporten är i första hand ett försök att se om tillståndet för rikkärren kan användas för att följa situationen i odlingslandskapet, men utgör också en översiktlig inventering av de skånska rikkärren. Den är också en del i Länsstyrelsens arbete med att väcka intresse hos t.ex. beslutsfattare, markägare och allmänhet för den biologiska mångfalden i Skåne.

Studien har gjorts av Johan Bendtsen och Jonas Grahn, Länsstyrelsen i Skåne län. Projektet har bekostats med nationella medel för uppföljning av miljömålen.

Malmö april 2003

Kristian Wennberg
Projektledare "Nya miljömål för Skåne"

Innehållsförteckning

Förord	5
Inledning.....	9
Syfte och mål.....	10
Metodik	10
Lokalurval	10
Fältbesök.....	13
Efterarbete vid datorn	14
Resultat och diskussion	14
Geografisk fördelning	15
Skyddsstatus	16
Hävdillstånd.....	16
Hot mot rikkärren	17
Rikkärr som indikator i miljömålsarbetet	18
Tack.....	19
Litteratur	19
Bilaga 1. Förteckning över de studerade lokalerna.	21
Bilaga 2. Blankett som användes vid fältbesöken.	23
Bilaga 3. Insamlade data om de studerade lokalerna.	25

Inledning

För att kunna nå Sveriges nationella miljökvalitetsmål *Ett rikt odlingslandskap* och *Myllrande våtmarker* behöver vi kunskaper om tillståndet för olika slags viktiga naturmiljöer eller habitat i Skåne. I förslaget till regionala miljömål för Skåne pekade man på behovet av en sammanställning av bl a rikkärr, för att dels ha en utgångspunkt för framtida uppföljning, dels kunna påbörja restaureringsåtgärder.

Enligt miljökvalitetsmålet *Myllrande våtmarker* nämns bl a:

- att det i hela landet ska finnas våtmarker av varierande slag, med bevarad biologisk mångfald och bevarade kulturhistoriska värden.
- att våtmarkerna ska skyddas så långt det är möjligt mot dränering, torvtäkter, vägbyggen och annan exploatering.
- att våtmarkernas värde för friluftslivet värnas.

I miljömålet *Ett rikt odlingslandskap* talar man på samma sätt bl a om:

- att odlingslandskapet ska vara öppet och variationsrikt med betydande inslag av småbiotoper och vattenmiljöer.
- att hotade arter och naturtyper samt kulturmiljöer skyddas och bevaras.

Målen betyder för Skånes del bl a att hävdens ska säkerställas för värdefulla livsmiljöer som är speciella för Skåne, såsom sandstäpp, rikkärr, kalkfuktängar, strandängar/våtslätterängar och havsstrandängar. Ett förslag till åtgärd är att Länsstyrelsen och berörda kommuner gör ett urval av lokaler där ovan nämnda miljöer finns, och påbörjar restaurering av minst hälften av dessa.

Till fördel för skogs- och jordbruket har stora arealer mark dikats och bäckar kulverterats. Våtmarker har på så sätt dränerats och vattendrag rätats ut. Med detta har vattennivåer sänkts i landskapet, och stora arealer som tidigare varit våtmarker är idag åkermark eller igenväxta med sly och annat buskage. Med dessa drastiska förändringar som skett i vårt landskap, bara under det senaste seklet, kan man inte låta bli att tänka på framtiden. Visserligen återskapas stora arealer ”våtmark” (i första hand dammar) idag, men dessa kan bara delvis ersätta de en gång naturligt närsaltrenande biotoperna med värdefull biologisk mångfald. Våtmarker med lutning på ett till fyra, ett djup på 0,5 meter, en ö och lite kräfter, är inte unika och finns lite här och var.

Vi vill med denna rapport belysa och lyfta fram rikkärr som en naturlig våtmarksbiotop som är särskilt skyddsvärd, inte bara i Skåne utan även i andra län. Arealen rikkärr har minskat kraftigt i Skåne under de senaste 100 åren, och försämrad hävd, gödselpåverkan och utdikning kan misstänkas vara stora hot även framöver. Det är miljöer som har många ovanliga och hotade djur- och växtarter, och som man vill värna om när man skyddar områden, t ex som naturreservat, biotopskyddsområde eller inom EU:s nät av skyddade områden i Natura 2000. Rikkärren är en livsmiljö som är med på habitatdirektivets lista över naturtyper (Natura 2000-kod 7230) som är särskilt angelägna att skydda.

Syfte och mål

Syftet med undersökningen var i första hand att testa en metod för att använda rikkärr som ett slags indikator i uppföljningen av de femton nationella miljömålen, i första hand *Ett rikt odlingslandskap*. Samtidigt kan resultatet av inventeringen användas för att hitta lokaler som kan behöva särskilda skötselåtgärder eller förbättrat skydd – vilket också föreslagits i det skånska miljömålsarbetet – liksom vid eventuell framtida miljöövervakning av rikkärr.

Metodik

För inventeringen användes en metod där potentiella rikkärr lokaliserades med hjälp av poängsatta indikatorarter, varefter lokalerna med högst poäng också besöktes i fält.

Lokalurval

Som utgångspunkt för att hitta potentiella rikkärr använde vi en databas över kärlväxter i Skåne, som Lunds Botaniska Förening tagit fram inom deras atlasprojekt Skånes Flora. Projektet Skånes Flora startade 1989, men det finns även tidigare uppgifter från början på 1980-talet i deras databas. I den versionen som använts finns uppgifter registrerade fram till och med år 2000. Inventeringen av Skånes Flora sker i rutor om $2,5 \times 2,5$ km där man noterar alla kärlväxter. Fynduppgifterna är sedan inlagda i datasystemet med ca 100 meters säkerhet.

Genom att söka efter alla fynd av kärlväxter som kan anses vara indikatorarter för rikkärr fick vi fram potentiella lokaler. För att välja arter som är karaktäristiska för rikkärr använde vi en lista som tidigare använts i Jönköpings län (Jacobsson och Duerden 2000; listan togs ursprungligen fram av Johansson och Norin 1995), se tabell 1. Vi valde att inte lägga till eller ta bort några arter från listan, även om lämpliga indikatorarter kan skilja sig åt mellan olika regioner. Eftersom mossor inte finns med i Skånes Flora har vi inte kunnat använda dessa för lokalurvalet.

Fynduppgifter med samma koordinater slogs samman och fick utgöra en lokal. En lokal kunde alltså hysa en eller flera indikatorarter för rikkärr. Beroende på hur karaktäristiska arterna anses vara för just rikkärr är de poängsatta på en skala från 1–3 (tabell 1). Antalet poäng summerades för varje lokal, och vi antog att lokaler med höga poäng har större sannolikhet att vara just välutvecklade rikkärr. Som mest kan en lokal som hyser alla indikatorarter få 46 poäng.

Uppgifterna infogades i GIS-programmet (GIS = Geografiskt informationssystem) *ArcView* för vidare bearbetning. Ett stort antal potentiella lokaler med rikkärr hittades (figur 1), med poängsummer som varierade från ett till 24 (figur 2). Eftersom många lokaler med låga poäng antagligen har lägre naturvärde, och dessutom kan vara t ex kalkfuktängar, andra "fattigare" typer av kärr, vägkanter eller t o m torrbackar, krävdes ytterligare ett urval av lokaler inför besök i fält. Efter en närmare granskning av lokalerna utifrån den poängsättning som gjorts, bestämde vi att studera lokaler som fått en poängsummer på åtta eller högre närmare. Efter gallringen återstod ett 60-tal lokaler (figur 3), ett relativt hanterligt antal för undersökningen och som samtliga skulle innehålla flera "bra" indikatorarter. De flesta av dessa har dokumenterats i fält. En handfull kända lokaler har dock inte besökts och redovisas inte i denna rapport. Eftersom det hypotetiskt kan finnas verkliga "högpoängare" bland indikatorarterna (exempelvis

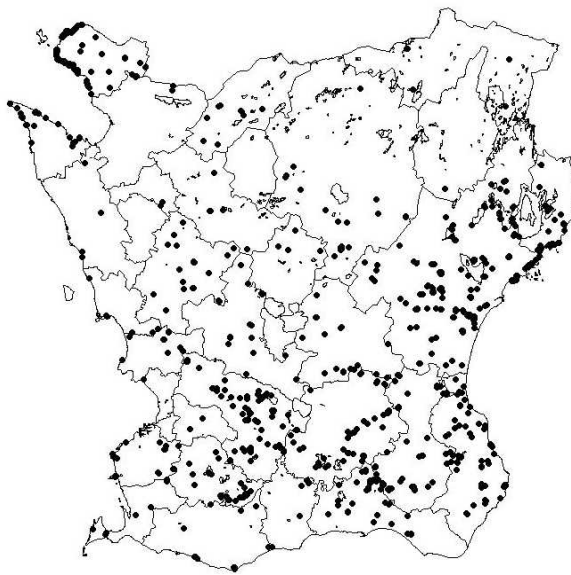
Tabell 1. Kärlväxter som legat till grund för urvalet av potentiella rikkärrslokaler. Arterna är poängsatta på en skala från 1–3, beroende på hur starka indikatorer de är för rikkärr. Poäng 3 innebär bäst indikatorvärde. (Efter Johansson & Norin 1995, men utan mossor och de kärlväxter som saknas i Skåne.)

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Poäng
<i>Blysmus compressus</i>	Plattsäv	2
<i>Carex appropinquata</i>	Tagelstarr	2
<i>Carex capillaris</i>	Hårstarr	3
<i>Carex hartmanii</i>	Hartmansstarr	1
<i>Carex hostiana</i>	Ängsstarr	1
<i>Carex lepidocarpa</i>	Näbbstarr	3
<i>Dactylorhiza cruenta</i>	Blodnycklar	3
<i>Dactylorhiza ochroleuca</i>	Vaxnycklar	3
<i>Dactylorhiza majalis</i>	Majnycklar	2
<i>Dactylorhiza traunsteineri</i>	Sumpnycklar	3
<i>Eleocharis quinqueflora</i>	Tagelsäv	1
<i>Epipactis palustris</i>	Kärrknipprot	3
<i>Eriophorum latifolium</i>	Gräsull	2
<i>Herminium monochis</i>	Honungsblomster	2
<i>Juncus subnodulosus</i>	Trubbtåg	3
<i>Linum catharticum</i>	Vildlin	1
<i>Liparis loeselii</i>	Gulyxne	3
<i>Polygala amarella</i>	Rosettjungfrulin	1
<i>Primula farinosa</i>	Majviva	1
<i>Scoenus ferrugineus</i>	Axag	3
<i>Scoenus nigricans</i>	Knappag	3

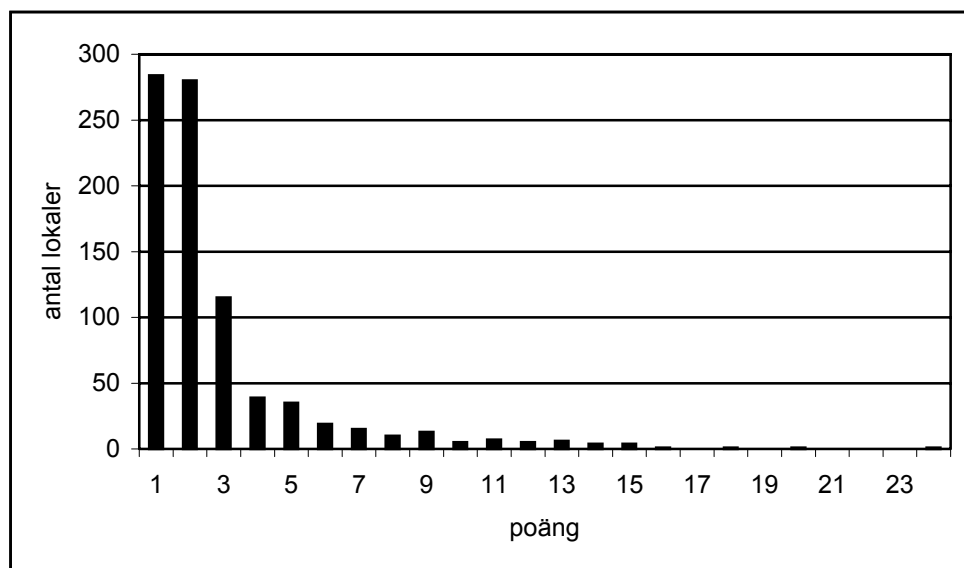
gulyxne, axag, knappag och trubbtåg) även på lokaler med färre än åtta poäng gjorde vi en genomgång så att vi inte missade dessa. Några "trepoängare" har dock många lokaler i Skåne (t ex näbbstarr finns på minst 120 lokaler enligt Skånes Flora-databasen), och vi lade därför inte till alla lokaler varifrån de arterna rapporterats. Om man ska göra en komplett sammanställning av rikkärr i Skåne bör man överväga om inte samtliga lokaler ska besökas.

Ett 30-tal Natura 2000-områden i Skåne innehåller rikkärr enligt Natura 2000:s definition (listade i tabell 2). En del av dem har fått färre än åtta poäng, men eftersom mer eller mindre noggranna biotopkarteringar har skett i dem inom ramen för Länsstyrelsens Natura 2000-arbete har vi valt att komplettera inventeringen med dessa. Det gick i många fall att få bra uppgifter utan att besöka lokalen.

Samtliga 59 lokaler som vi studerat närmare redovisas i bilaga 1. Närmare uppgifter (fältnoteringar, administrativa data, koordinater m m) om lokalerna hittar man i bilaga 3.

Figur 1. Potentiella rikkärrslokaler med minst en av de kärlväxter som indikerar rikkärrsmiljöer enligt tabell 1.

Figur 2. Fördelningen av lokalerna på olika indikatorpoäng. Enstaka lokaler (Örupskärret) har upp till 24 poäng. (Högsta möjliga poängsumma är 46, för en lokal som har alla indikatorarterna.)

Fältbesök

Besök vid ett 30-tal av lokalerna gjordes under september 2002 av Johan Bendtsen. Fältbesöken syftade i första hand till att avgränsa lokalen och bedöma hävd tillståndet samt eventuell påverkan i form av diken, vägar eller liknande. En blankett togs fram för att standardisera fältbesöken (bilaga 2). Svartvita ortofoto (flygfoton från slutet av 1990-talet) i skala 1:5000 användes i fält för att avgränsa lokalens rikkärrsvegetation. Lokalen fotograferades med digitalkamera och fotovinklar markerades på fältkartorna, för att man framöver ska kunna se förändringar. Fotona förvaras på Länsstyrelsen.

Tabell 2. Natura 2000 områden i Skåne där det finns rikkärr (Databas för Natura 2000, Länsstyrelsen i Skåne). Procentandelen är en mer eller mindre grov uppskattning som Länsstyrelsen gjorde i samband med att lokalerna förslogs ingå i Natura 2000.

Lokal	Areal (hektar)	% som är rikkärr
Simris strandäng	1	30
Bäckhalladalen	104	1
Benestads backar	6	10
Örupskärret	1	30
Stenshuvud	277	1
Svabesholm	13	5
Lyngsjön	119	5
Rinkaby skjutfält	1021	1
Åsumallet	39	1
Björkhäll	118	1
Siesjöområdet	56,4	3
Edenryd	286,5	2
Tostebergakusten	1112,4	1
Östra Hammaren – Karingören	336,4	1
Slottet	3,0	7
Ullstorpskärret	6,4	14
Gyllebo	104,9	5
Stångby mosse	27	17
Dagstorps mosse	5,68	12
Rustningshamn	22,2	5
Fredriksbergs mosse	69,8	4
Vitabäckskällan	0,7	57
Sularpskärret	1,3	8
Lemmeströtorp	42,1	?
Ljungatorpskärret	7,3	1
Zachows mosse	2,9	3
Liaången	0,8	12
Hunneröds mosse	22,6	?
Stora Harrie mosse	12,9	4

Vi gjorde inte några försök vid fältbesöken att klassificera om lokaler till kalkfuktängar eller andra livsmiljöer, även om det i flera fall är osäkert om man bör betrakta objekten som just rikkärr. Vi definierar i den här rapporten rikkärr efter förekomst av indikatorarterna (tabell 1), även om det inte helt överensstämmer med klassificeringen i exempelvis Vegetationstyper i Norden (Påhlsson 1995) eller Natura 2000.

Efterarbete vid datorn

För att lättare kunna hantera materialet digitaliserades det avgränsade området i GIS-programmet *ArcView* utifrån fältskissen på ortofoto. Samma information som fanns på blanketten lades till objektet.

Resultat och diskussion

Vid sökningen efter indikatorarter hittade vi hela 845 potentiella rikkärrslokaler i Skåne län. Dock hade 679 platser (80%) tre eller färre poäng, och de flesta av dessa är antagligen andra typer av gräsmarker, t ex diken eller vägkanter. De flesta av dessa utgörs av fynduppgifter om arter som är ganska vanliga i Skåne och som inte är inskränkta till enbart rikkärr, som vildlin och ängsstarr. Många av lokalerna kan i sig ha stora naturvärden, men vi valde ändå att bara gå vidare med de lokaler som fått minst åtta poäng (figur 3). Vi gjorde dock undantag för ett antal Natura 2000-områden, som visserligen fått färre än åtta poäng men där noggranna uppgifter redan finns tillgängliga. Ytterligare några områden som klassificerats som rikkärr finns inom Natura 2000-områden (Bäckhalladalen, Svabesholm, Rustningshamn och Gyllebo), men för dessa kunde vi inte få bättre uppgifter om arealen rikkärr än vad som redovisas i tabell 2. Ytterligare två lokaler som fått höga poäng har inte besökts.

Figur 3. Lokaler med rikkärrsflora i Skåne som fått åtta poäng eller mer.

Totalt omfattade fältstudien 59 lokaler, vilket alltså motsvarar knappt 7% av samtliga potentiella lokaler för rikkärr (se figur 2 för hur lokalerna fördelar sig på poängklasserna). Den sammanlagda arealen rikkärr i dessa 59 objekt uppgår till ca 45 hektar. Man bör dock ta siffran med en nypa salt, och den verkliga ytan troligen mindre eftersom det ofta varit svårt att skilja på rikkärr och kalkfuktäng. I sådana fall har vi valt att avgränsa ett större område än det kanske i själva verket var. Rikkärr och kalkfuktäng har också ibland varit insprängda i varandra.

Utifrån de studerade lokalerna verkar det som om stora lokaler i genomsnitt fått högre florapoäng än små lokaler (Spearman's rangkorrelationstest, $r_s=0,26$; $p<0,055$; $n=59$ lokaler).

Även om materialet i den här studien är stort, har vi utan tvekan missat många värdefulla rikkärr. Eftersom vi har använt Skånes Flora-materialet som källa har vi varit beroende av att någon besökt och rapporterat växter från det aktuella rikkärr. Även om rikkärr i sig är

attraktiva för amatörbotanisten, så har knappast varje existerande område besökts, särskilt i de trakter där det finns ganska gott om rikkärr. Dessutom var många rutor inte alls inventerade vid utgången av år 2000, även om de flesta av dessa ligger i norra Skåne där det inte finns så många rikkärr.

Man kan jämföra arealen rikkärr enligt den här undersökningen med en tidigare uppskattning som Länsstyrelsen gjort att den totala arealen i Skåne skulle vara ca 100 hektar. I mitten av 1940-talet var minst 225 extremrikkärr kända i Skåne genom studier av växtekologen Stig Waldheim (Tyler & Waldheim 1983). Vi har inte gjort någon närmare jämförelse med den undersökningen, men det är lätt att säga att många av Waldheims lokaler är borta idag, samtidigt som andra lokaler har tillkommit (nyupptäckts). Redan i mitten av 1900-talet måste en stor del av rikkärren och kalkfuktängarna som en gång fanns varit bortodlade.

Vid en motsvarande inventering i Jönköpings län hittade man ett 500-tal potentiella rikkärr, varav ett 20-tal besöktes och dokumenterades noggrant (Jacobsson & Duerden 2000).

Geografisk fördelning

Generellt sett är rikkärren koncentrerade till de östra delarna av Skåne, vilket framför allt verkar bero på att vi har kalkhaltigare jordarter i dessa områden. Samtidigt är jordbruket mindre intensivt där än i t ex sydvästra Skåne. Flest rikkärrslokaler hittades i Kristianstad, Bromölla, Lunds, Simrishamns och Tomelilla kommuner (se tabell 3). Detta gäller i princip såväl lokaler med färre än åtta poäng, som lokaler med höga poäng. I Bjuvs, Burlövs och Perstorps kommuner hittade vi inga potentiella lokaler. Skillnader mellan olika kommuner kan delvis bero på ojämnheter i Skånes Flora-materialet (förutom givetvis på hur stor kommun det är). Se även figur 1 och 3.

I våtmarksinventeringen i malmöhusdelen av Skåne 1990 hittades ett 30-tal rikkärr, koncentrerade till den naturgeografiska regionen Sydvästra Skånes slättområde (Lindup 1993).

Tabell 3. Antalet potentiella rikkärrslokaler i Skånes kommuner, fördelade på de två lokaler med låga (färre än åtta) respektive höga (åtta eller fler) poäng.

Kommun	<8 poäng	8 eller fler poäng
Bjuv	0	0
Bromölla	31	9
Burlöv	0	0
Båstad	97	0
Eslöv	11	0
Helsingborg	4	0
Hässleholm	19	2
Höganäs	27	1
Hörby	14	1
Höör	5	0
Klippan	7	0
Kristianstad	187	12
Kävlinge	9	2
Landskrona	4	0
Lomma	1	0
Lund	73	2
Malmö	16	0
Osby	5	0
Perstorp	0	0
Simrishamn	54	10
Sjöbo	48	2
Skurup	8	0
Staffanstorps	2	0
Svalöv	21	1
Svedala	29	3
Tomelilla	49	9
Trelleborg	11	0
Vellinge	7	0
Ystad	33	4
Åstorp	2	0
Ängelholm	2	0
Örkelljunga	9	0
Östra Göinge	2	0
Summa	787	58

Skyddsstatus

Av de 51 lokaler som vi studerade i fält och som fått minst åtta poäng har hela 32 (63%) någon form av skydd, varav de flesta (28 stycken) är utpekade eller föreslagna som Natura 2000-område. 16 lokaler är naturreservat. Många är både reservat och Natura 2000-område. Om man jämför arealen så har nästan 30 hektar (82%) någon form av skydd, medan bara sex hektar saknar skydd (förutom eventuellt generellt biotopskydd).

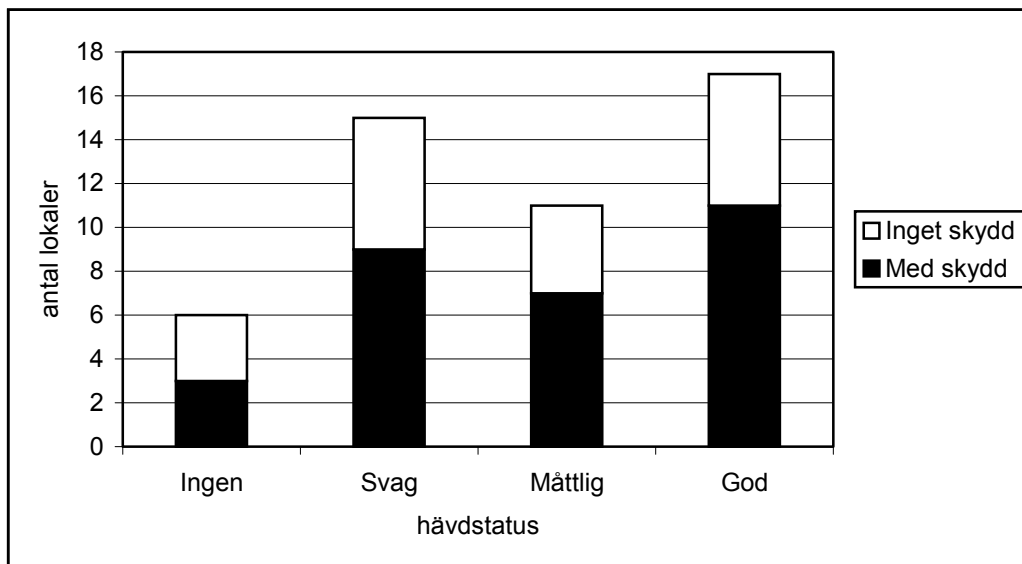
Det verkar inte som om den genomsnittliga poängen skiljer sig åt mellan lokaler med eller utan områdesskydd (Natura 2000, naturreservat, nationalpark; Mann–Whitney U-test, $p < 0.89$).

Hävdtilstånd

Av samtliga 59 lokaler klassificerade vi 20 (34%) som välhävdade, 14 (24%) som måttligt hävdade och 16 (27%) som svagt hävdade. Resterande nio rikkärrslokaler (15%) saknar helt

hävd idag. I de flesta fall rör det sig om bete, men några lokaler hävdas med slätter (t ex Slottet, Liaängen, Åraslövs mosse).

Det känns intuitivt sannolikt att lokaler med stora botaniska värden i genomsnitt sköts på ett bättre sätt än lokaler med låga värden. Man kan också gissa att skyddade områden sköts bättre än områden utan skydd. Det bekräftas om man tittar på lokalerna i vår studie (figur 4; Mann–Whitney U-test, $p < 0.003$, $n = 49$ lokaler; beräknat enbart på lokaler med åtta eller fler poäng).

Figur 4. Hävdtillstånd på skyddade (naturreservat och/eller Natura 2000) och oskyddade lokaler med åtta eller fler poäng. Det finns ingen signifikant skillnad mellan de båda kategorierna av områden.

Hot mot rikkärren

Även om mer än hälften av de besökta lokalerna är väl eller måttligt hävdade idag, så är igenväxning utan tvivel det största hotet mot många av rikkärren. På många lokaler behöver man genomföra åtgärder i form av buskröjning, stängsling och hävd i form av bete eller slätter inom en relativt snar framtid.

Traditionellt har många rikkärr brukats som slättermarker, med eller utan efterbete av nötkreatur (t ex Tyler 1981), men det är mycket svårt och dyrt att ordna idag. Bete är därför oftast det alternativ som står till buds. På flera håll är betesdjuren av olämplig ras, alldeles för tunga djur som riskerar att trampa sönder kärren som kan vara väldigt känsliga för slitage. Samtidigt som bete eller slätter är en förutsättning för att många rikkärr ska ha kvar sina kvaliteter finns det flera arter som missgynnas av för stark hävd (inte minst landsnäckor; von Proschwitz 1998), och det är rimligt att anpassa hävden till naturvärdena i varje enskilt objekt. Rikkärren är förmodligen en av de mest svårskötta biotoperna vi har i Sverige, samtidigt som de är oerhört värdefulla.

För 25 lokaler (42%) har det angivits att dikning påverkar rikkärret, men det är ofta svårt att bedöma vilken effekt det egentligen har på rikkärret. Det är dock helt klart att rensningar och nydikningar kan göra stor skada. Exploatering t ex för bebyggelse eller vägbyggen har varit och är fortfarande ett hot, inte minst i sydvästra Skåne. Andra möjliga hot är luftnedfall av gödslande och försurande ämnen, våtmarkskalkning och – i allra högsta grad för arterna som lever i rikkärrensmiljön – att avstånden mellan rikkärr blir för långa (fragmentering).

Inom arbetet med Skånes miljömål har man föreslagit att Länsstyrelsen, kommuner och andra berörda gör ett urval av värdefulla lokaler som kan ingå i ett restaureringsprojekt för rikkärr. Markägarna till rikkärr bör kontaktas och få råd om hur ett rikkärr bör skötas på bästa sätt.

Rikkärr som indikator i miljömålsarbetet

Huvudsyftet med projektet var att försöka ta fram arealer och tillstånd för rikkärr, för att testa om de kan användas som indikatorer i arbetet att följa upp de nationella och regionala miljömålen. Inte minst för biologisk mångfald är problemen med indikatorer tydliga – vad indikerar de egentligen, hur stora är felkällorna och hur ofta är det meningsfullt att mäta?

Denna undersökning visar att man med relativt enkla medel kan hitta en stor andel av de värdefullaste rikkärrsobjekten. Genom att se på tillståndet vid en viss tidpunkt får man en bild som dels kan användas som jämförelse vid kommande uppföljningstillfällen, dels vara en grund för åtgärder. Eftersom flera kända rikkärr med mycket höga naturvärden fick låga florapoäng vid sökningen i Skånes Flora-databasen är det dock tydligt att man inte enbart kan använda den för att hitta alla lokaler. Resultatet hade dock förmodligen blivit bättre om hela Skåne hade varit färdiginventerat. Det är också troligt att metoden fungerar bättre om man lägger mer tid på att undersöka även lokaler med låga poäng, t ex genom fjärranalys av infraröda flygbilder. Man kan då sälla bort t ex vägkanter, torrängar och diken. Den geografiska noggrannheten i underlaget (Skånes Flora) är en svaghet i sammanhanget, eftersom många lokaler kan vara mycket små (ibland ner till några tiotals kvadratmeter) eller insprängda i andra naturtyper. Om man kombinerade sökningar i andra artregister (t ex uppgifter om mossor, vissa landsnäckor, rödlistade arter m m) med kontroller i naturvårdsplaner så skulle man antagligen få en ännu bättre bild av rikkärrsmiljöerna. Om man inte behöver hitta *alla* rikkärr, utan enbart de med särskilt stora naturvärden, så fungerar metoden som använts i den här undersökningen antagligen bra.

En fördel med att använda livsmiljöer som rikkärr är att de knappast nyskapas särskilt fort (nybildning kan möjligen ske i grustag och i vissa vägskäringar), och därför räcker det i princip att följa upp de befintliga lokalerna framöver. Mer dynamiska miljöer kan försvinna på ett ställe, men dyka upp på ett annat. Medan arealen förändras långsamt och därför inte är bra som indikator, visar förekomsten av hävd eller negativ påverkan snabbare läget för rikkärren. Hävd är en bra indikator för tillståndet, eftersom mycket av värdena är beroende av bete eller slåtter. Dikning, skogsplantering och exploatering för t ex vägar eller bebyggelse är exempel på vanliga faktorer som påverkar rikkärren negativt.

Det kan vara mer kostnadseffektivt att inte följa samtliga lokaler, utan arbeta med stickprov som representerar det område man vill att indikatorn ska omfatta (t ex en viss kommun, Skåne län eller hela Sverige). Med statistiska metoder kan man beräkna inom vilka intervall som tillståndet för hela området ligger och med vilken säkerhet som indikatorn visar en viss sak.

Länsstyrelserna ska påbörja övervakning av arter och livsmiljöer i det europeiska nätverket Natura 2000, för att regelbundet kunna rapportera om tillståndet till Europeiska unionen enligt det s k habitatdirektivet. En av många naturtyper (habitat) som ska övervakas är rikkärr. Detta kommer att ge data för i första hand de utpekade Natura 2000-områdena, och utgör också en mycket viktig del i uppföljningen av flera miljö kvalitetsmål. Uppgifter kommer sannolikt att kunna presenteras länsvis eller för olika delar av Sverige. För att tillfredsställa miljömålsuppföljningens behov kan man behöva förtäta eller komplettera undersökningarna med miljöövervakning även utanför Natura 2000-områden.

Det är svårt att vara helt säker på att de indikatorer man formulerar verkligen ger bästa svaret på frågorna. Utifrån resultatet av den här undersökningen kan man föreslå några exempel på indikatorer som borde fungera för exempelvis ett län eller en kommun. Eftersom skyddade

rikkärr hävdas bättre än icke skyddade (se ovan) så kan andelen rikkärr som ligger inom reservat eller liknande vara en bra indikator, som dessutom är ganska enkel att följa upp:

- *Antal (andel) rikkärr som har någon form av områdesskydd.* Enligt den här inventeringen så motsvarar det 30 av totalt 49 lokaler (61%) för Skånes del. Vi har då enbart räknat lokaler med åtta poäng eller mer, men man kan givetvis definiera lokalerna på andra sätt.

Det är ett indirekt mått, som förutsätter att värdena finns kvar i områdena om de skyddas. Ingen hänsyn tas till om lokalernas värden förstörs, t ex genom påverkan av markavvattnings, luftnedfall eller fragmentering – vilket är stora potentiella hot på längre sikt. En indikator som svarar direkt mot det vi är intresserade av – rikkärrens natur- och kulturvärden – är lättare att tolka, men är svårare och säkert dyrare att mäta. I det här fallet vet vi att Sverige ändå måste följa tillståndet – bevarandestatusen – i rikkärsmiljöerna för att fullfölja våra åtaganden till Europeiska unionen.

- *Antal (andel) rikkärr som har gynnsam bevarandestatus.* Gynnsam bevarandestatus definieras enligt Natura 2000 som att förekomsten av livsmiljön inte minskar eller kan antas minska i framtiden, att de strukturer och funktioner som behövs finns kvar och kan antas finnas kvar i framtiden och att arterna som är typiska för miljön inte heller kommer att minska. Man kan alltså inte säkert säga något om gynnsam bevarandestatus med de översiktliga metoder som vi använt här, men man kan istället omformulera indikatorn så att den omfattar antal (andel) av lokaler som betas eller slåtrats tillräckligt och som inte är utsatt för påverkan som antas skada livsmiljön.

Tack

Anders Johansson, Anders Larsson, Anette Cerne, Anna-Lena Fritz, Christer Persson, Gabrielle Rosquist, Gösta Regnell, Hans Cronert, Johan Niss, Jörgen Andersson, Stig-Lennart Sjöberg, Thomas Hansson, samtliga Länsstyrelsen i Skåne, har bidragit med uppgifter. Jörgen Andersson, Johan Niss och Gabrielle Rosquist har också lämnat värdefulla synpunkter på manuskriptet.

Litteratur

Jacobsson, Conny & Anna-Stina Duerden: Pilotstudie – Rikkärr i Jönköpings län (2000). Länsstyrelsen i Jönköpings län, meddelande 2000:31.

Johansson, Ove & Mats Norin: Förslag till inventeringsmetodik, naturvärdesbedömning och kriterier för skötselbehov för rikkärr i Sverige (1995). Stockholms universitet, naturgeografiska institutionen. Stencil.

Lindup, Birgitta: Våtmarksinventering i Malmöhus län (1983). Länsstyrelsen i Malmöhus län, meddelande 1993:4.

von Proschwitz, Ted: Landlevande mollusker i rikkärr (1998). Länsstyrelsen i Stockholms län, miljöenheten, U: 30.

Påhlsson, Lars (red): Vegetationstyper i Norden (1995). Nordiska Ministerrådet, Tema Nord 1994: 665.

Tyler, Carin: Sydsvenska kalkkärr. Hävd i gången tid och skötsel förslag för framtiden (1981).
Meddelande från Växtekologiska institutionen, Lunds universitet nr 47. Lund.

Tyler, Carin & Stig Waldheim: Kalkmyrar och fuktängar i 1940-talets Skåne (1983).
Meddelande från Växtekologiska institutionen, Lunds universitet nr 51. Lund.

Bilaga 1. Förteckning över de studerade lokalerna.

Lokalnamn	Kommun	Poäng	Areal	Hävd	Områdesskydd
Siesjöområdet	Bromölla	9	1,4	Svag	Natura 2000 (pSCI)
Edenryd 1	Bromölla	11	0,5	Väl	Natura 2000 (SPA)
Edenryd 3	Bromölla	11	0,1	Saknas	Natura 2000 (pSCI)
Edenryd 2	Bromölla	12	0,03	Saknas	Natura 2000 (pSCI)
Levrasjön 1	Bromölla	13	1,2	Svag	Saknas
Levrasjön 2	Bromölla	13	0,5	Svag	Saknas
Slottet	Båstad	7	0,12	Väl	Natura 2000 (pSCI)
Åraslövs mosse	Hässleholm	16	2,1	Måttlig	Naturrestat, Natura 2000 (pSCI)
Zachows mosse	Höganäs	16	0,1	Svag	Natura 2000 (pSCI)
Rinkaby skjutfält	Kristianstad	3	0,2	Saknas	Natura 2000 (pSCI)
Åsumallet	Kristianstad	6	4,7	Svag	Natura 2000 (SPA, pSCI)
Östra Hammaren - Kåringören 2	Kristianstad	9	1,9	Väl	Natura 2000 (pSCI)
Östra Hammaren - Kåringören 1	Kristianstad	10	1,6	Väl	Natura 2000 (pSCI)
Tosteborgakusten	Kristianstad	12	5,7	Väl	Natura 2000 (pSCI)
Björkhåll	Kristianstad	13	2	Måttlig	Natura 2000 (SPA, pSCI)
Gringelstad	Kristianstad	15	0,45	Väl	Natura 2000 (pSCI)
Bäckaskog	Kristianstad	9	0,1	Saknas	Saknas
Yngsjö	Kristianstad	9	0,8	Väl	Saknas
Pulken	Kristianstad	11	0,03	Måttlig	Saknas
Oppmanna	Kristianstad	14	0,05	Svag	Saknas
Gringelstad	Kristianstad	15	0,1	Saknas	Saknas
Dagstorps mosse	Kåvlinge	10	0,2	Svag	Naturrestat, Natura 2000 (pSCI)
St Harrie mosse	Kåvlinge	20	0,6	Väl	Naturrestat, Natura 2000 (pSCI)
Sularpskåret 1	Lund	12	0,1	Svag	Natura 2000 (pSCI)
Sularpskåret 2	Lund	12	0,03	Svag	Natura 2000 (pSCI)
Stångby mosse 1	Lund	16	3,9	Svag	Naturrestat, Natura 2000 (pSCI)
Stångby mosse 2	Lund	16	0,2	Svag	Naturrestat, Natura 2000 (pSCI)
Stångby mosse 3	Lund	16	0,4	Svag	Naturrestat, Natura 2000 (pSCI)
Oxie/Toarp	Malmö	12	0,2	Måttlig	Saknas
Stenshuvud	Simrishamn	2	1,1	Väl	Nationalpark, Natura 2000 (pSCI)
Verkeåns dalgång	Simrishamn	9	0,4	Väl	Naturrestat, Natura 2000 (pSCI)
Simris strandång 1	Simrishamn	14	0,3	Väl	Naturrestat, Natura 2000 (pSCI)
Simris strandång 2	Simrishamn	14	0,02	Väl	Saknas
Simris strandång 3	Simrishamn	14	0,02	Väl	Saknas
Elinsdal (Tommarpsåns dalgång)	Simrishamn	9	0,1	Väl	Saknas
Gladsax/Rosdala	Simrishamn	9	0,4	Svag	Saknas
Lokalnamn	Kommun	Poäng	Areal	Hävd	Områdesskydd
Glivarpamosse	Simrishamn	10	0,1	Måttlig	Saknas
Gislöv	Simrishamn	12	0,1	Svag	Saknas
Karlaby	Simrishamn	13	1,6	Väl	Saknas
Backamossen	Simrishamn	14	0,2	Saknas	Saknas
Ry	Sjöbo	4	0,1	Måttlig	Natura 2000 (pSCI)

Vitabäck	Sjöbo	11	0,02	Svag	Natura 2000 (SPA, pSCI)
Vitabäckskällan	Sjöbo	12	0,2	Väl	Natura 2000 (pSCI)
Liaången	Svalöv	12	0,07	Måttlig	Naturreservat, Natura 2000 (pSCI)
Hunneröds mosse	Svedala	5	0,8	Väl	Natura 2000 (pSCI)
Lemmeströtorp	Svedala	5	0,03	Saknas	Natura 2000 (pSCI)
Toarp	Tomelilla	12	0,1	Väl	Natura 2000 (pSCI)
Benestads backar	Tomelilla	11	0,5	Måttlig	Naturreservat, Natura 2000 (pSCI)
Örupskärret 1	Tomelilla	24	1	Väl	Naturreservat, Natura 2000 (pSCI)
Ramsåsa	Tomelilla	8	0,1	Saknas	Saknas
Göransdal	Tomelilla	9	0,2	Väl	Saknas
Illstorp	Tomelilla	14	0,1	Svag	Saknas
Örup 2	Tomelilla	18	0,5	Måttlig	Saknas
Högestads mosse 1:1	Ystad	6	0,8	Måttlig	Naturreservat, Natura 2000 (pSCI)
Högestad mosse 2 RÄTT	Ystad	8	0,4	Måttlig	Naturreservat, Natura 2000 (pSCI)
Fredriksbergs mosse	Ystad	4	0,4	Måttlig	Naturreservat, Natura 2000 (pSCI)
Högestad mosse 1:2	Ystad	8	4,7	Måttlig	Naturreservat, Natura 2000 (pSCI)
Högestad mosse 1:3	Ystad	10	0,5	Måttlig	Naturreservat, Natura 2000 (pSCI)
Ljungatorpskärret	Ystad	15	0,03	Saknas	Natura 2000 (pSCI)
Summa areal (ha)			44,2		

Bilaga 2. Blankett som användes vid fältbesöken.

Rikkärrsinventering 2002

Kartblad:.....	Obj. namn:.....	Andel vatten (%):
År:..... Månad:.....	Fastighetsbeteckning:.....	(0) (1-5) (6-10) (11-25) (26-50) (>50)
Inventerare:.....	Kommun:.....	Andel fastmark (%)
Organisation:.....	Koord: X:..... Y:.....	(0) (1-5) (6-10) (11-25) (26-50) (>50)
	Yta:..... (ha)	

Hydrologisk påverkan:	Närhet till vattendrag:	Uppskattad lutning:
Fritext:	(-) (<2 m) (2-10 m) (>10 m)	
	Fritext:	

Övrig påverkan:	Typ av skydd:
Dikning	Natura 2000
Väg	Naturresevat
Järnväg	Nationalpark
Kraftledning	
Angränsande avverkning	
Annan påverkan	
Fritext:	

Hävd:

Välhävdad – slås och betas väl, fjolårsgräs samt gräsförnafilt saknas. Träd och buskvegetation expanderar ej.

Måttlig hävd – slås och betas måttligt, fjolårsgräs finns kvar i ruggar här och var. Viss gräsförnafilt finns på delar av området. Buskplantor röjs inte bort och busksnår har börjat expandera.

Svag hävd – fjolårsgräs täcker stora delar av området och förnafilt finns i grässvålen. Träd och busksnår förekommer på den öppna marken.

Hävd saknas – området är täckt med fjolårsgräs och förnafilt. Betesstängsel kan vara raserade eller borttagna. Träd och buskar expanderar och röjning förekommer inte.

Fritext:

Florabeskrivning:

Artantal:

Arter:

Sammanlagd poäng:

Foton:

Antal foton tagna vid lokalen (st):

OBS: Glöm ej att numrera foton och markera fotovinklar redan vid fältbesök

Bilaga 3. Insamlade data om de studerade lokalerna.

	Backamossen
Kommun:	Simrishamn
Fastighetsbeteckning:	Vranarp 10:11
Koordinater:	X=1402492, Y=6156165
Yta (ha):	0.1936
Typ av skydd:	Skydd saknas
Andel vatten (%):	26-50%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	-
Uppskattad lutning:	Omkringliggande mark varierar mellan 1:3-1:6
Påverkan	Dikning Väg Angränsande avverkning
Påverkan förklaring	Diket är orsaken till att mossen finns (fungerar som våtmark) En grusväg går i gränsen till rikkärret (grusvägen går uppe på en vall som kan ha anlagts samtidigt som våtmarken anlades). En julgransplantering står i gränsen till rikkärret (julgranarna avverkas sannolikt med jämna mellanrum) Större träd och buskar står i hela mossen, men öppna vattenytor är det ingen brist på.
Hävd:	Hävd saknas
Arter:	Kärrknipprot Majviva Vildlin Trubbtåg Axag Näbbstarr
Sammanlagd florapoäng:	14

Objektnamn:	Benestads backar
Kommun:	Tomelilla
Fastighetsbeteckning:	Benestad 2:1
Koordinater:	X=1379755, Y=6156839
Yta (ha):	1
Typ av skydd:	Natura 2000 Naturreservat
Andel vatten (%):	1-5%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Slänten ovanför rikkärret i NO riktning har en lutning på 1:2-1:3. Nedanför rikkärret som för övrigt ligger plant finns en sluttning på 1:2-1:3
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	ca 200 m NO om objektet går en större väg som inte tros påverka objektet nämnvärt.
Hävd:	Svag hävd
Arter:	Majnycklar Majviva Vildlin Axag Näbbstarr Ängsstarr
Sammanlagd florapoäng:	11

Objektnamn:	Björkhäll
Kommun:	Kristianstad
Fastighetsbeteckning:	Hovby 50:47
Koordinater:	X=1399556, Y=6205674
Yta (ha):	2.0167
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	6-10%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	< 2 meter
Uppskattad lutning:	Vid rikkärrets direkta närhet är området i princip helt flackt. 100 m iväg börjar en svag lutning på 1:30-1:50
Påverkan	Dikning
Påverkan förklaring	Diket hålls iordning
Hävd:	Måttlig hävd
Arter:	Kärrknipprot Vildlin Honungsblomster Tagelsäv Näbbstarr Ängsstarr Plattsäv
Sammanlagd florapoäng:	13

Objektnamn:	Bäckaskog
Kommun:	Kristianstad
Fastighetsbeteckning:	Kjuge 7:4
Koordinater:	X=1409930, Y=6218182
Yta (ha):	0.1165
Typ av skydd:	Skydd saknas
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Plant (>1:10)
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Ingen annan påverkan
Hävd:	Hävd saknas
Arter:	Kärrknipprot Vildlin Gräsull Näbbstarr
Sammanlagd florapoäng:	9

Objektnamn:	Dagstorps mosse
Kommun:	Kävlinge
Fastighetsbeteckning:	Dagstorp 13:3
Koordinater:	X=1328634, Y=6190591
Yta (ha):	0.177
Typ av skydd:	Natura 2000 Naturreservat
Andel vatten (%):	1-5%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	0-5% lutning
Påverkan	Dikning Järnväg Kraftledning
Påverkan förklaring	Finns nerlagd järnväg där banken nu betas. Kraftstolpar intill kärret Gammal gikning längs järnväg
Hävd:	Svag hävd
Arter:	Kärrknipprot Majviva Vildlin Axag Plattsäv
Sammanlagd florapoäng:	10

Objektnamn:	Edenryd 1
Kommun:	Bromölla
Fastighetsbeteckning:	Edenryd 57:1
Koordinater:	X=1419261, Y=6212974
Yta (ha):	0.5449
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	11-25%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	2 - 10 meter
Uppskattad lutning:	Plant eller >1:10
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Ingen annan påverkan
Hävd:	Välhävdad
Arter:	Kärrknipprot Majviva Axag Gräsull Tagelsäv Ängsstarr Plattsäv
Sammanlagd florapoäng:	13

Objektnamn:	Edenryd 2
Kommun:	Bromölla
Fastighetsbeteckning:	Edenryd 57:1
Koordinater:	X=1419220, Y=6213145
Yta (ha):	0.0258
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	6-10%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	2 - 10 meter
Uppskattad lutning:	Rikkärret ligger plant. Ena sidan ner mot rikkärret har en lutning på 1:6-1:10
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Ingen annan påverkan
Hävd:	Hävd saknas
Arter:	Kärrknipprot Majviva Rosettjungfrulin Vildlin Honungsblomster Axag Ängsstarr
Sammanlagd florapoäng:	12

Objektnamn:	Edenryd 3
Kommun:	Bromölla
Fastighetsbeteckning:	Edenryd 17:6
Koordinater:	X=1419145, Y=6213159
Yta (ha):	0.1178
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	1:8-1:10 på hela området ner mot havet
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Ingen annan påverkan
Hävd:	Hävd saknas
Arter:	Kärrknipprot Majviva Rosettjungfrulin Honungsblomster Näbbstarr Ängsstarr
Sammanlagd florapoäng:	11

Objektnamn:	Elinsdal (Tommarpsåns dalgång)
Kommun:	Simrishamn
Fastighetsbeteckning:	Järrestad 12:10
Koordinater:	X=1402788, Y=6156940
Yta (ha):	0.1079
Typ av skydd:	Skydd saknas
Andel vatten (%):	1-5%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	2 - 10 meter
Uppskattad lutning:	Rikkärret ligger nere i Tommarpsåns dalgång vid Elinsdal. Dalgången har en lutning på 1:2-1:3
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Ingen negativ påverkan
Hävd:	Välhävdad
Arter:	Majviva Vildlin Gräsull Tagelsäv Näbbstarr Ängsstarr
Sammanlagd florapoäng:	9

Objektnamn:	Fredriksbergs mosse
Kommun:	Ystad
Fastighetsbeteckning:	Svartskylle 2:1
Koordinater:	X=1372784, Y=6157378
Yta (ha):	0.3681
Typ av skydd:	Natura 2000 Naturreservat
Andel vatten (%):	1-5%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Ligger i en håla med lutning på 1:2-1:3
Påverkan	Dikning
Påverkan förklaring	Diket ska sättas igen för att höja vattennivån. Ingen påverkan av gödsling eller bekämpningsmedel
Hävd:	Måttlig hävd
Arter:	Kärknipprot Majviva
Sammanlagd florapoäng:	4

Objektnamn:	Gislöv
Kommun:	Simrishamn
Fastighetsbeteckning:	Gislöv 18:8
Koordinater:	X=1403622, Y=6152944
Yta (ha):	0.1468
Typ av skydd:	Skydd saknas
Andel vatten (%):	26-50%
Andel fastmark (%):	26-50
Närhet till vattendrag (m):	-
Uppskattad lutning:	Den sydöstra ltingen till kärret är 1:2-1:3, och den nordvästra 1:3-1:5
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Ingen annan påverkan
Hävd:	Svag hävd
Arter:	Majnycklar Majviva Trubbtåg Tagelsäv Näbbstarr Plattsäv
Sammanlagd florapoäng:	12

Objektnamn:	Gladsax/Rosdala
Kommun:	Simrishamn
Fastighetsbeteckning:	Gladsax 131:1
Koordinater:	X=1404288, Y=6161820
Yta (ha):	0.352
Typ av skydd:	Skydd saknas
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	< 2 meter
Uppskattad lutning:	1:8-1:10 på rikkärret
Påverkan	Dikning Kraftledning
Påverkan förklaring	Kraftledning går i angränsning till objektet (30 m ifrån). Eventuellt kan rikkärret påverkas vid en avverkning under kraftledningen.
Hävd:	Svag hävd
Arter:	Majnycklar Majviva Vildlin Gräsull Näbbstarr
Sammanlagd florapoäng:	9

Objektnamn:	Glivarpamosse
Kommun:	Simrishamn
Fastighetsbeteckning:	Glivarp 4:15
Koordinater:	X=1400769, Y=6151956
Yta (ha):	0.1273
Typ av skydd:	Skydd saknas
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	< 2 meter
Uppskattad lutning:	Rikkärret i si låg plant, men omgivande mark hade en lutning på 1:6-1:10
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Omkringliggande jordbruksmark (troligtvis höga närsalthalter). Mellan jordbruksmarken och rikkärret finns det dock ca 30 m betesmark som fungerar som skyddszon.
Hävd:	Måttlig hävd
Arter:	Kärrknipprot Majnycklar Majviva Vildlin Tagelsäv Plattsäv
Sammanlagd florapoäng:	10

Objektnamn:	Gringelstad
Kommun:	Kristianstad
Fastighetsbeteckning:	Gringelstad 4:1
Koordinater:	X=1393455, Y=6201915
Yta (ha):	0.1127
Typ av skydd:	Skydd saknas
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	2 - 10 meter
Uppskattad lutning:	>1:10
Påverkan	Dikning Annan påverkan
Påverkan förklaring	Diket och björkarna
Hävd:	Hävd saknas
Arter:	Kärrknipprot Majnycklar Majviva Rosettjungfrulin Vildlin Honungsblomster Näbbstarr Plattsäv
Sammanlagd florapoäng:	15

Objektnamn:	Göransdal
Kommun:	Tomelilla
Fastighetsbeteckning:	Spjutstorp 11:1
Koordinater:	X=1388183, Y=6163359
Yta (ha):	0.1959
Typ av skydd:	Skydd saknas
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Lutningen mot rikkärret är 1:3-1:5, annars är själva rikkärret plant.
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Ingen annan påverkan
Hävd:	Välhävdad
Arter:	Kärrknipprot Majviva Vildlin Tagelsäv Näbbstarr
Sammanlagd florapoäng:	9

Objektnamn:	Hunneröds mosse
Kommun:	Svedala
Fastighetsbeteckning:	Lemmeströtorp 1:10
Koordinater:	X=1347990, Y=6154568
Yta (ha):	0.8497
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	1-5%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Backen har en lutning på ca 1:3. Backen lutar från norr till söder
Påverkan	Dikning
Påverkan förklaring	Avvattning av området genom diken i sydost
Hävd:	Välhävdad
Arter:	Kärrknipprot Majnycklar
Sammanlagd florapoäng:	5

Objektnamn:	Högestad mosse 1:2
Kommun:	Ystad
Fastighetsbeteckning:	Högestad 5:2
Koordinater:	X=1376153, Y=6155745
Yta (ha):	4.6807
Typ av skydd:	Natura 2000 Naturreservat
Andel vatten (%):	6-10%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Rikkärret ligger plant Omgivande mark varierar mellan 1:4-1:10
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Ingen annan påverkan
Hävd:	Måttlig hävd
Arter:	Majnycklar Gräsull Tagelsäv Näbbstarr
Sammanlagd florapoäng:	8

Objektnamn:	Högestad mosse 1:3
Kommun:	Ystad
Fastighetsbeteckning:	Högestad 5:2
Koordinater:	X=1376396, Y=6156007
Yta (ha):	0.5257
Typ av skydd:	Natura 2000 Naturreservat
Andel vatten (%):	1-5%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Rikkärret ligger plant Omgivande mark har en lutning på 1:5-1:10
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Ingen annan påverkan
Hävd:	Måttlig hävd
Arter:	Kärrknipprot Majviva Vildlin Trubbtåg Plattsäv
Sammanlagd florapoäng:	10

Objektnamn:	Högestads mosse 1:1
Kommun:	Ystad
Fastighetsbeteckning:	Högestad 5:2
Koordinater:	X=1375958, Y=6155479
Yta (ha):	0.8104
Typ av skydd:	Naturreservat
Andel vatten (%):	1-5%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Varierar mellan 1:6-1:10
Påverkan	Dikning
Påverkan förklaring	Det långa avståndet (ca 100 m) till diket gör att dikets/bäckens effekt på mossen är ytterst liten.
Hävd:	Måttlig hävd
Arter:	Kärrknipprot Näbbstarr
Sammanlagd florapoäng:	6

Objektnamn:	Illstorp
Kommun:	Tomelilla
Fastighetsbeteckning:	Järstorp 6:2
Koordinater:	X=1383503, Y=6182181
Yta (ha):	0.1246
Typ av skydd:	Skydd saknas
Andel vatten (%):	6-10%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	-
Uppskattad lutning:	Rikkärret lutar 1:8-1:10
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	ca 1/5 av rikkärret är uppbokat av vildsvin (se tagna foton vid lokalen) Vildsvinen bökar upp lerpölar för att ha något att rulla sig i (för att få bort kvalster osv)
Hävd:	Hävd saknas
Arter:	Kärrknipprot Majnycklar Majviva Vildlin Gräsull Tagelsäv Näbbstarr Ängsstarr
Sammanlagd florapoäng:	14

Objektnamn:	Karlaby
Kommun:	Simrishamn
Fastighetsbeteckning:	Karlaby 19:17
Koordinater:	X=1402697, Y=6161034
Yta (ha):	1.5822
Typ av skydd:	Skydd saknas
Andel vatten (%):	1-5%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	-
Uppskattad lutning:	Omgivande mark har en lutning på 1:6-1:10. Själva rikkärret ligger i förhållandevis plant.
Påverkan	Väg Kraftledning
Påverkan förklaring	Det går en grusväg precis i gränsen (5 meter ifrån) till rikkärret (liten påverkan) Två kraftledningsstolpar står mitt i rikkärret. Under kraftledningen finns det inga träd eller buskar vid rikkärret (betesdjuren håller vegetationen nere)
Hävd:	Välhävdad
Arter:	Kärknipprot Majnycklar Majviva Rosettjungfrulin Vildlin Gräsull Näbbstarr
Sammanlagd florapoäng:	13

Objektnamn:	Lemmeströtorp
Kommun:	Svedala
Fastighetsbeteckning:	Lemmeströtorp 1:3
Koordinater:	X=1347384, Y=6156095
Yta (ha):	0.0334
Typ av skydd:	Natura 2000 Naturreservat
Andel vatten (%):	6-10%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Kupolkärr
Påverkan	Dikning
Påverkan förklaring	Angränsande avverkning
Hävd:	Tidigare avverkning av gran har skett
Arter:	Hävd saknas Majnycklar Majviva Tagelstarr
Sammanlagd florapoäng:	5

Objektnamn:	Levrasjön 1
Kommun:	Bromölla
Fastighetsbeteckning:	Bromölla 12:2
Koordinater:	X=1417981, Y=6220932
Yta (ha):	1.1843
Typ av skydd:	Skydd saknas
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	2 - 10 meter
Uppskattad lutning:	>1:10
Påverkan	Dikning
Påverkan förklaring	Ett dike mellan Ivösjön och Levrasjön kommer i gränsen till rikkärret, men detta tros inte påverka nämnvärt då levrasjön verkar dämna uppströms.
Hävd:	Svag hävd
Arter:	Kärknipprot Blodnycklar Majviva Rosettjungfrulin Vildlin Tagelsäv Näbbstarr
Sammanlagd florapoäng:	13

Objektnamn:	Levrasjön 2
Kommun:	Bromölla
Fastighetsbeteckning:	Allarp 1:1
Koordinater:	X=1418426, Y=6221363
Yta (ha):	0.5239
Typ av skydd:	Skydd saknas
Andel vatten (%):	6-10%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	2 - 10 meter
Uppskattad lutning:	Plant
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Ingen annan påverkan
Hävd:	Svag hävd
Arter:	Kärrknipprot Majviva Rosettjungfrulin Vildlin Honungsblomster Näbbstarr Tagelstarr
Sammanlagd florapoäng:	13

Objektnamn:	Liaängen
Kommun:	Svalöv
Fastighetsbeteckning:	Ugglabo 2:2
Koordinater:	X=1329618, Y=6212964
Yta (ha):	0.065
Typ av skydd:	Natura 2000 Naturreservat
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	10% lutning
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Möjligen dräneringsvatten från den i norr, högre belägna åkern
Hävd:	Måttlig hävd
Arter:	Kärrknipprot Majviva Gräsull Tagelsäv Näbbstarr Ängsstarr Hartmannsstarr
Sammanlagd florapoäng:	12

Objektnamn:	Ljungatorpskärret
Kommun:	Ystad
Fastighetsbeteckning:	Högestad 16:1
Koordinater:	X=1376782, Y=6157304
Yta (ha):	0.0313
Typ av skydd:	Skydd saknas
Andel vatten (%):	
Andel fastmark (%):	
Närhet till vattendrag (m):	
Uppskattad lutning:	
Påverkan	Ingen påverkan
Påverkan förklaring	
Hävd:	Hävd saknas
Arter:	Majviva Vildlin Trubbtåg Knappag Axag Tagelsäv Näbbstarr
Sammanlagd florapoäng:	15

Objektnamn:	Lyngsjö
Kommun:	Kristianstad
Fastighetsbeteckning:	Lyngsjö
Koordinater:	X=1391440, Y=6201713
Yta (ha):	0.4526
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	6-10%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	2 - 10 meter
Uppskattad lutning:	Plant, eller >1:10
Påverkan	Dikning Annan påverkan
Påverkan förklaring	Diket går rakt genom rikkärret ner mot sjön Rikkärret ligger i kanten till jordbruksmark, och påverkas säkert av gödsling (rikkärrensbiten fungerar som skyddszon till Lyngsjön)
Hävd:	Välhävdad
Arter:	Kärrknipprot Majnycklar Majviva Vildlin Honungsblomster Tagelsäv Näbbstarr Plattsäv
Sammanlagd florapoäng:	15

Objektnamn:	Oppmanna
Kommun:	Kristianstad
Fastighetsbeteckning:	Oppmanna 16:10
Koordinater:	X=1408241, Y=6227868
Yta (ha):	0.0462
Typ av skydd:	Skydd saknas
Andel vatten (%):	11-25%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	-
Uppskattad lutning:	1:5-1:6
Påverkan	Kraftledning Angränsande avverkning
Påverkan förklaring	Kraftledning finns i gränsen till rikkärret. Avverkning sker i form av kraftledningsgator.
Hävd:	Svag hävd
Arter:	Kärrknipprot Blodnycklar Gräsull Näbbstarr Ängsstarr Tagelstarr
Sammanlagd florapoäng:	14

Objektnamn:	Oxie/Toarp
Kommun:	Malmö
Fastighetsbeteckning:	Toarp 8:2
Koordinater:	X=1330932, Y=6160395
Yta (ha):	0.1846
Typ av skydd:	Skydd saknas
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Rikkärret har en lutning på >1:10 Rikkärret ligger i en dal där omgivande mark har en lutning på 1:3
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Segeå har dämats upp till en större damm
Hävd:	Måttlig hävd
Arter:	Kärrknipprot Majnycklar Näbbstarr Tagelstarr Plattsäv
Sammanlagd florapoäng:	12

Objektnamn:	Pulken
Kommun:	Kristianstad
Fastighetsbeteckning:	Härnestad 9:18
Koordinater:	X=1399421, Y=6196232
Yta (ha):	0.0335
Typ av skydd:	Skydd saknas
Andel vatten (%):	6-10%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Rikkärret ligger i en liten svacka, annars är landskapet flackt.
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Ingen annan påverkan
Hävd:	Måttlig hävd
Arter:	Kärrknipprot Majnycklar Majviva Rosettjungfrulin Vildlin Honungsblomster Tagelsäv
Sammanlagd florapoäng:	11

Objektnamn:	Ramsåsa
Kommun:	Tomelilla
Fastighetsbeteckning:	Ramsåsa 43:5
Koordinater:	X=1377810, Y=6160858
Yta (ha):	0.1427
Typ av skydd:	Skydd saknas
Andel vatten (%):	26-50%
Andel fastmark (%):	26-50%
Närhet till vattendrag (m):	< 2 meter
Uppskattad lutning:	>1:10
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Området runt omkring är till största delen betes- och jordbruksmark. Bäck som rinner genom rikkärret har därför säkert väldigt höga närsalthalter.
Hävd:	Hävd saknas
Arter:	Majviva Vildlin Gräsull Tagelsäv Näbbstarr
Sammanlagd florapoäng:	8

Objektnamn:	Rinkaby skjutfält
Kommun:	Kristianstad
Fastighetsbeteckning:	Rinkaby 103:2
Koordinater:	X=1405154, Y=6207339
Yta (ha):	1.171
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	2
Påverkan	Väg
Påverkan förklaring	Södra avgränsningen
Hävd:	Hävd saknas
Arter:	Kärrknipprot
Sammanlagd florapoäng:	3

Objektnamn:	Ry
Kommun:	Sjöbo
Fastighetsbeteckning:	Ry 3:4
Koordinater:	X=1381419, Y=6175064
Yta (ha):	0.0847
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	>1:10 (i princip plant)
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Ingen annan påverkan
Hävd:	Måttlig hävd
Arter:	Majviva Näbbstarr
Sammanlagd florapoäng:	4

Objektnamn:	Siesjöområdet
Kommun:	Bromölla
Fastighetsbeteckning:	Grödbby 19:2, 19:3
Koordinater:	X=1421713, Y=6217868
Yta (ha):	1.3727
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Själva rikkärret ligger plant
Påverkan	Dikning
Påverkan förklaring	Dike i kanten till rikkärret (vet ej om det hålls iordning)
Hävd:	Svag hävd
Arter:	Kärrknipprot Majviva Rosettjungfrulin Näbbstarr Ängsstarr
Sammanlagd florapoäng:	9

Objektnamn:	Simris strandäng 1
Kommun:	Simrishamn
Fastighetsbeteckning:	Simris 20:33, S:22
Koordinater:	X=1408249, Y=6156634
Yta (ha):	0.2519
Typ av skydd:	Naturresevat
Andel vatten (%):	1-5%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	-
Uppskattad lutning:	Mellan kustvägen mellan Simrishamn och Brantevik, och ner mot rikkärret är det en lutning på 1:3-1:5. Från rikkärret ner mot Östersjön är lutningen ca 1:10
Påverkan	Väg Annan påverkan
Påverkan förklaring	ca 10 m till kustväg mellan Simrishamn och Brantevik. Obekräftade uppgifter säger att äldre slamdeponering vid Stengårdens reningsverk kan läcka vatten med höga närsalthalter.
Hävd:	Välhävdat
Arter:	Kärrknipprot Majviva Gulxne Vildlin Gräsull Näbbstarr Ängsstarr
Sammanlagd florapoäng:	14

Objektnamn:	Simris strandäng 2
Kommun:	Simrishamn
Fastighetsbeteckning:	Simris 20:33
Koordinater:	X=1408244, Y=6156701
Yta (ha):	0.0172
Typ av skydd:	Naturreservat
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	-
Uppskattad lutning:	Samma som vid objekt 1
Påverkan	Väg
Påverkan förklaring	Annan påverkan
Hävd:	Samma som vid objekt 1
Arter:	Välhåvdad Kärknipprot Majviva Gulyxne Vildlin Gräsull Näbbstarr Ängsstarr
Sammanlagd florapoäng:	14

Objektnamn:	Simris strandäng 3
Kommun:	Simrishamn
Fastighetsbeteckning:	Simris 20:33
Koordinater:	X=1408259, Y=6156732
Yta (ha):	0.0166
Typ av skydd:	Naturreservat
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Samma som vid objekt 1
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Äldre slamdeponering (lakvatten från denna) vid Stengårdens reningsverk (samma som vid objekt 1 och 2)
Hävd:	Välhåvdad
Arter:	Kärknipprot Majviva Gulyxne Vildlin Gräsull Näbbstarr Ängsstarr
Sammanlagd florapoäng:	14

Objektnamn:	Slottet
Kommun:	Båstad
Fastighetsbeteckning:	Grevie 36:2
Koordinater:	X=1315710, Y=6253367
Yta (ha):	0.1263
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	-
Uppskattad lutning:	Svag lutning (1:8-1:10)
Påverkan	Angränsande avverkning
Påverkan förklaring	Tidigare har det skett avverkning, men idag är området biotopskyddat.
Hävd:	Välhåvdad
Arter:	Vildlin Gräsull Näbbstarr Ängsstarr
Sammanlagd florapoäng:	7

Objektnamn:	St: Harrie mosse
Kommun:	Kävlinge
Fastighetsbeteckning:	Stora Harrie 20:1
Koordinater:	X=1332541, Y=6188959
Yta (ha):	0.6134
Typ av skydd:	Natura 2000 Naturreservat
Andel vatten (%):	1-5%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	10% lutning
Påverkan	Dikning
Påverkan förklaring	ca 50 m söder om objektet
Hävd:	Välhävdad
Arter:	Kärrknipprot Vaxnycklar Majviva Gulxne Vildlin Axag Gräsull Tagelsäv Näbbstarr
Sammanlagd florapoäng:	20

Objektnamn:	Stenshuvud
Kommun:	Simrishamn
Fastighetsbeteckning:	Svabesholm 1:36
Koordinater:	X=1403475, Y=6170641
Yta (ha):	1.147
Typ av skydd:	Natura 2000 Nationalpark
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	2 - 10 meter
Uppskattad lutning:	1-2% lutning
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Friluftsliv
Hävd:	Välhävdad
Arter:	Majnycklar
Sammanlagd florapoäng:	2

Objektnamn:	Stångby mosse 1
Kommun:	Lund
Fastighetsbeteckning:	Stångby 19:1
Koordinater:	X=1333972, Y=6185802
Yta (ha):	3.8537
Typ av skydd:	Naturreservat
Andel vatten (%):	6-10%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	0-5%
Påverkan	Dikning Annan påverkan
Påverkan förklaring	Äldre torvtäkter Dike löper genom hela mossen
Hävd:	Svag hävd
Arter:	Kärrknipprot Majviva Gulxne Vildlin Honungsblomster Näbbstarr Ängsstarr
Sammanlagd florapoäng:	16

Objektnamn:	Stångby mosse 2
Kommun:	Lund
Fastighetsbeteckning:	Stångby 19:1
Koordinater:	X=1333523, Y=6185466
Yta (ha):	0.169
Typ av skydd:	Naturresevat
Andel vatten (%):	6-10%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	0-5%
Påverkan	Dikning Annan påverkan
Påverkan förklaring	Äldre torvtäkt Dike löper genom hela mossen
Hävd:	Svag hävd
Arter:	Kärrknipprot Majviva Gulxne Vildlin Honungsblomster Näbbstarr Ängsstarr
Sammanlagd florapoäng:	16

Objektnamn:	Stångbymosse 3
Kommun:	Lund
Fastighetsbeteckning:	Stångby 18:8
Koordinater:	X=1333479, Y=6185604
Yta (ha):	0.4269
Typ av skydd:	Naturresevat
Andel vatten (%):	6-10%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	0-5%
Påverkan	Dikning Annan påverkan
Påverkan förklaring	Äldre torvtäkt Dike löper genom hela mossen
Hävd:	Svag hävd
Arter:	Kärrknipprot Majviva Gulxne Vildlin Honungsblomster Näbbstarr Ängsstarr Plattsäv
Sammanlagd florapoäng:	16

Objektnamn:	Sularpskärret 1
Kommun:	Lund
Fastighetsbeteckning:	Sularp 1:7
Koordinater:	X=1342848, Y=6178840
Yta (ha):	0.0751
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	1-5%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	-
Uppskattad lutning:	25%
Påverkan	Dikning Järnväg
Påverkan förklaring	Järnvägen utnyttjas inte längre Diffus uttorkning som ses på de omgivande tunnare markerna.
Hävd:	Svag hävd
Arter:	Blodnycklar Majviva Vildlin Tagelsäv Näbbstarr Ängsstarr Tagelstarr
Sammanlagd florapoäng:	12

Objektnamn:	Sularpskärret 2
Kommun:	Lund
Fastighetsbeteckning:	Sularp 1:7
Koordinater:	X=1342787, Y=6178824
Yta (ha):	0.0328
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	1-5%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	-
Uppskattad lutning:	25%
Påverkan	Dikning Järnväg
Påverkan förklaring	Järnvägen utnyttjas inte längre Diffus uttorkning som ses på de omgivande tunnare markerna
Hävd:	Svag hävd
Arter:	Blodnycklar Majviva Vildlin Tagelsäv Näbbstarr Ängsstarr Tagelstarr
Sammanlagd florapoäng:	12

Objektnamn:	Toarp
Kommun:	Tomelilla
Fastighetsbeteckning:	Toarp 23:1
Koordinater:	X=1387177, Y=6155416
Yta (ha):	0.1087
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	6-10%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	-
Uppskattad lutning:	Lutningen varierar mellan 1:5-1:10
Påverkan	Dikning
Påverkan förklaring	Diket hålls ej i ordning, men fyller sin funktion. Om diket inte funnits hade rikkärret troligtvis varit dubbelt så stort.
Hävd:	Välhävddad
Arter:	Majnycklar Majviva Vildlin Gräsull Tagelsäv Näbbstarr Plattsäv
Sammanlagd florapoäng:	12

Objektnamn:	Tostebergakusten
Kommun:	Kristianstad
Fastighetsbeteckning:	Gyetorp 1:1
Koordinater:	X=1416123, Y=6211584
Yta (ha):	5.782
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	1-5%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Ej märkbar
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Ingen annan påverkan
Hävd:	Välhävddad
Arter:	Kärnkniptrot Majviva Rosettjungfrulin Honungsblomster Tagelsäv Näbbstarr Ängsstarr
Sammanlagd florapoäng:	12

Objektnamn:	Verkeåns dalgång
Kommun:	Simrishamn
Fastighetsbeteckning:	Ravlunda 11:24
Koordinater:	X=1396965, Y=6177880
Yta (ha):	0.3596
Typ av skydd:	Naturresevat
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	2 - 10 meter
Uppskattad lutning:	Själva dalen som är ca 20-30 m djup har en lutning på 1:2-1:3. Rikkärret däremot ligger näst intill helt plant. Ner mot verkeån är lutningen 1:3-1:5.
Påverkan	Kraftledning
Påverkan förklaring	Två kraftledningsstolpar är placerade mitt i rikkärret
Hävd:	Välhävdad
Arter:	Majnycklar Majviva Vildlin Näbbstarr Plattsäv
Sammanlagd florapoäng:	9

Objektnamn:	Vitabäck
Kommun:	Sjöbo
Fastighetsbeteckning:	Sövdeborg 1:65
Koordinater:	X=1371609, Y=6164212
Yta (ha):	0.0203
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Kanten från kraftledningsgatan ner mot rikkärret har en lutning på ca 1:5-1:6. Rikkärret ligger i sig själv plant.
Påverkan	Dikning Kraftledning Angränsande avverkning
Påverkan förklaring	Avverkning i kraftledningsgata
Hävd:	Svag hävd
Arter:	Kärrknipprot Majnycklar Trubbtåg Näbbstarr
Sammanlagd florapoäng:	11

Objektnamn:	Vitabäckskällan
Kommun:	Sjöbo
Fastighetsbeteckning:	Pantaregården 1:1
Koordinater:	X=1372601, Y=6163947
Yta (ha):	0.1986
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	6-10%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	2 - 10 meter
Uppskattad lutning:	Upplevs som ganska stark (1:4-1:6)
Påverkan	Dikning Väg
Påverkan förklaring	Grusvägen ligger i nedkant av rikkärret. En liten sänkning på ca 2-3 dm går att urskilja innan vägen. Får en viss känsla för att det ligger dräneringsledning i kanten till grusvägen, då det på andra sidan vägen är helt torr jordbruksmark trots att terrängen sluttar kraftigt ner mot jordbruksmarken.
Hävd:	Välhävdad
Arter:	Kärrknipprot Majnycklar Majviva Axag Näbbstarr
Sammanlagd florapoäng:	12

Objektnamn:	Yngsjö
Kommun:	Kristianstad
Fastighetsbeteckning:	Yngsjö 228:1
Koordinater:	X=1400893, Y=6195508
Yta (ha):	0.7712
Typ av skydd:	Skydd saknas
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Två meter breda kanter runt om rikkärret med en lutning på 1:4-1:5. För övrigt plant.
Påverkan	Väg
Påverkan förklaring	Väg 118 går i gränsen till rikkärret. Annars ingen negativ påverkan (se hydrologisk påverkan).
Hävd:	Välhävdad
Arter:	Kärrknipprot Majviva Honungsblomster Hårstarr
Sammanlagd florapoäng:	9

Objektnamn:	Zachows mosse
Kommun:	Höganäs
Fastighetsbeteckning:	Eleshult s:1
Koordinater:	X=1298354, Y=6240813
Yta (ha):	0.1241
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	1-5%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	2 - 10 meter
Uppskattad lutning:	15% lutning
Påverkan	Dikning
Påverkan förklaring	I södra delen av rikkärret går ett dike
Hävd:	Svag hävd
Arter:	Kärrknipprot Vaxnycklar Majviva Gulxne Gräsull Tagelsäv Näbbstarr
Sammanlagd florapoäng:	16

Objektnamn:	Äraslövs mosse
Kommun:	Hässleholm
Fastighetsbeteckning:	Äraslöv 15:1
Koordinater:	X=1384974, Y=6219400
Yta (ha):	3
Typ av skydd:	Naturresevat
Andel vatten (%):	1-5%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Plant
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Ingen annan påverkan
Hävd:	Välhävdad
Arter:	Kärrknipprot Majnycklar Vaxnycklar Majviva Vildlin Gräsull Näbbstarr Ängsstarr
Sammanlagd florapoäng:	16

Objektnamn:	Åsumallet
Kommun:	Kristianstad
Fastighetsbeteckning:	Norra Åsum 3:51-55
Koordinater:	X=1397850, Y=6207203
Yta (ha):	4.7142
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Själva rikkärret ligger i princip helt plant. 100 m iväg börjar en svag lutning på 1:30-1:50
Påverkan	Dikning
Påverkan förklaring	
Hävd:	Svag hävd
Arter:	Kärknipprot Gulxne
Sammanlagd florapoäng:	6

Objektnamn:	Örup 2
Kommun:	Tomelilla
Fastighetsbeteckning:	Nedraby 15:2, Örup 1:1
Koordinater:	X=1381333, Y=6155526
Yta (ha):	0.4854
Typ av skydd:	Skydd saknas
Andel vatten (%):	6-10%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Rikkärret ligger plant. Norra sidan ner mot rikkärret har en lutning på 1:4-1:6 Södra sidan ut mot betet >1:10
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Ingen annan påverkan
Hävd:	Måttlig hävd
Arter:	Kärknipprot Majviva Trubbtåg Axag Gräsull Näbbstarr Ängsstarr Plattsäv
Sammanlagd florapoäng:	18

Objektnamn:	Örupskärret 1
Kommun:	Tomelilla
Fastighetsbeteckning:	Nedraby 28:2
Koordinater:	X=1381147, Y=6155332
Yta (ha):	1.0174
Typ av skydd:	Natura 2000 Naturreservat
Andel vatten (%):	0%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	-
Uppskattad lutning:	>1:10
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Ingen annan påverkan
Hävd:	Välhävdad
Arter:	Kärknipprot Majnycklar Majviva Trubbtåg Knappag Axag Gräsull Tagelsäv Näbbstarr Ängsstarr Plattsäv
Sammanlagd florapoäng:	24

Objektnamn:	Östra Hammaren - Käringören 1
Kommun:	Kristianstad
Fastighetsbeteckning:	Vanneberga 34:15
Koordinater:	X=1410930, Y=6205593
Yta (ha):	1.6134
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	1-5%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Plant
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Ingen annan påverkan
Hävd:	Välhävdad
Arter:	Kärrknipprot Majviva Rosettjungfrulin Honungsblomster Ängsstarr
Sammanlagd florapoäng:	10

Objektnamn:	Östra Hammaren - Käringören 2
Kommun:	Kristianstad
Fastighetsbeteckning:	Vanneberga 34:11, 34:14
Koordinater:	X=1410860, Y=6205265
Yta (ha):	1.8737
Typ av skydd:	Natura 2000
Andel vatten (%):	1-5%
Andel fastmark (%):	>50
Närhet till vattendrag (m):	> 10 meter
Uppskattad lutning:	Plant
Påverkan	Annan påverkan
Påverkan förklaring	Ingen annan påverkan
Hävd:	Välhävdad
Arter:	Majnycklar Blodnycklar Majviva Rosettjungfrulin Honungsblomster
Sammanlagd florapoäng:	9

Rapportserien Skåne i utveckling
ISSN 1402-3393

- 2003:1 Ängs- och hagmarker i Trelleborgs kommun. *Miljöenheten*
- 2003:2 Ängs- och hagmarker i Bjuvs kommun. *Miljöenheten*
- 2003:3 Ängs- och hagmarker i Burlöv, Lomma, Malmö och Staffanstorps kommuner.
Miljöenheten
- 2003:4 Ängs- och hagmarker i Eslöv kommun. *Miljöenheten*
- 2003:5 Ängs- och hagmarker i Helsingborg kommun. *Miljöenheten*
- 2003:6 Ängs- och hagmarker i Höganäs kommun. *Miljöenheten*
- 2003:7 Ängs- och hagmarker i Hörby kommun. *Miljöenheten*
- 2003:8 Ängs- och hagmarker i Höörs kommun. *Miljöenheten*
- 2003:9 Ängs- och hagmarker i Kävlinge kommun. *Miljöenheten*
- 2003:10 Ängs- och hagmarker i Landskrona kommun. *Miljöenheten*
- 2003:11 Ängs- och hagmarker i Lunds kommun. *Miljöenheten*
- 2003:12 Ängs- och hagmarker i Sjöbokommun. *Miljöenheten*
- 2003:13 Ängs- och hagmarker i Skurups kommun. *Miljöenheten*
- 2003:14 Ängs- och hagmarker i Svalövs kommun. *Miljöenheten*
- 2003:15 Ängs- och hagmarker i Svedala kommun. *Miljöenheten*
- 2003:16 Ängs- och hagmarker i Vellinge kommun. *Miljöenheten*
- 2003:17 Ängs- och hagmarker i Ystads kommun. *Miljöenheten*
- 2003:18 Transittrafik i Skåne – en pilotstudie. *Miljöenheten*
- 2003:19 Inventering av vanlig groda och åkergröda i Skåne 2002. *Miljöenheten*
- 2003:20 Metod för bestämning av jordbrukets kvävebelastning i mindre avrinningsområden samt effekter av läckagereducerande åtgärder, redovisning av projektet ”Gröna fält och blåa hav”. *Miljöenheten*
- 2003:21 Rikkärr – en indikator för miljömålet Ett rikt odlingslandskap. *Miljöenheten*

För att kunna följa om vi når miljömålen behövs bl a kunskaper om situationen för särskilt viktiga naturmiljöer. I rapporten redovisar vi en inventering av rikkärr, en miljö med många ovanliga och hotade djur- och växtarter. Vi lokaliserade och poängsatte möjliga rikkärr genom att söka efter indikatorarter i Skånes Floras databas över skånska växter. De flesta lokaler som fått höga poäng besökte vi sedan i fält.

Totalt hittade vi 845 lokaler med potentiella rikkärr, men de allra flesta hade låga poäng. Flest lokaler finns i Kristianstads, Bromölla, Tomelilla, Båstads och Lunds kommuner. Av det 50-tal lokaler som vi studerade närmare har 61% någon form av skydd, som naturreservat eller Natura 2000-område. Ca 15% saknar helt bete eller slätter, men över hälften är väl eller måttligt hävdade. En fjärdedel av lokalerna var påverkade av dikning.

I rapporten diskuterar vi också möjligheten att använda rikkärr som en indikator för att se om vi når miljömålet Ett rikt odlingslandskap.

Rapporten är framtagen av Länsstyrelsen i Skåne län som en del i arbetet med att regionalisera de 15 nationella miljökvalitetsmålen. Den är också en del i Länsstyrelsens arbete med att väcka intresse hos t.ex. beslutsfattare, markägare och allmänhet för den biologiska mångfalden i Skåne.